

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 376.
Ročník 38.
Leden 2009

***Lobivia ferox* Britton & Rose, The Cactaceae 3: 50, 1922.**

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 12 / 2005

Na titulní stránce jsou dva květy *Huernia zebrina* var. *magniflora*. Jak slibuje název (*magniflora* = velkokvětá) květy jsou skutečně velké, spíše zvláštní než hezké a nijak mne neuchvátily.

Pro pořízení výtahu textu není nic horšího, než cestopisné zprávy. Osm stran článku **O nalezištích sukulentů v Namibii**, s líčením trasy, potížemi cestování a s popisem nalezených rostlin by vyžadovalo podstatně podrobnější údaje, na které zde není místo a které by ani většinu čtenářů nezaujaly. Zejména když by chyběly průvodní snímky, kterých je 14. Pro představu se musíte spokojit s názvy snímků: *Mesembryanthemum hypertrophicum* (velká skupina se široce rozevřenými běložlutými květy), *Rhigozum trichotomum* (xerofytní keř s malými lístky a dlouhými trny, mající velké bílé květy), *Hoodia gordonii* (starý trs s mnoha výhony a bohatou násadou pupat), *Kleinia longiflora* (v květu a s ochmýřenými semeny), *Aloe gariepensis* (v době sucha má listy hnědočervené), *Cotyledon papillaris* (rostoucí ve skalní štěrbině), *Sarcocaulon spinosum* (s násadou květů před dobou dešťů), *Anacampseros tomentosa* (na křemenité půdě s násadou růžových pupat), *Lithops gracilidelineata* (v době sucha téměř zcela ukryt v půdě), *Euphorbia virosa* (tmavě zelené špičky stonků kontrastují s tmavě červenými trny), *Euphorbia avasmontana* (za velkými trsy se klene pohoří Velkého Karasu), *Aloe litoralis* (s trubicovitě protaženými květy cihlové barvy), *Aloe hereroensis* (rostlina má bohatou násadu semeníků) a závěrečný snímek prastarého exempláře stromovité *Aloe dichotoma*, jejíž vydlabané větve užívají domorodci jako toulce na šípy.

Corryocactus squarrosus roste v peruánských velehorách, v Evropě téměř nepěstovaný. Popsán byl Vaupelem již 1913 jako *Cereus squarrosus*, později zařazen do rodu *Erdisia* a spolu s celým rodem spočívá nyní v rodu *Corryocactus*. Má až půl metru dlouhé, částečně poléhavé výhony o průměru kolem 2,5 cm. Výhony mají 6-7 žeber, na nichž jsou řídké bělavé areoly se silně bodavými trny. Žluté až tmavě oranžové květy o Ø 4,5 cm, trychtýřovitého tvaru, rostou na horní části výhonu. Autor píše o svých zkušenostech s výsevem a pěstováním tohoto kaktusu. Klíčivost semen je nevalná, semenáčky jsou velmi choulostivé na vlhkost a rychle podléhají plísním. Jejich růst probíhá nárazovitě, během několika týdnů porostou o 5-10 cm a pak delší dobu „stojí“. V té době však asi roste silný řepovitý kořen, pro který potřebuje hluboký prostor. Z úlomků kořene často vyraší nová rostlina. Pro zimování je vhodná teplota 10-12°C a naprosté sucho. Květuschopné jsou nejméně pětileté semenáčky, rostlina není samosprašná (6 snímků).

Filatelisté, kteří sbírají známky s tematikou kaktusů, jsou nadšeni další kuriozitou, kterou jim roku 1973 neúmyslně nabídla pošta Bolívie. Na sérii 7 známek uvádí jména, která již na prvý pohled kaktusáře-začátečníka vůbec neodpovídají vyobrazené rostlině. Např. na známce s nápisem „*Mammillaria bocasana*“ je naroubované *Gymnocalycium mihanovichii* f. *rubra*, nebo pod obrázkem blíže určeného chamaecereusu je nápis „*Echinocactus rebutia*“. Při příležitosti Mezinárodního dne komunikace 2000 vydala pošta v Izraeli tzv. ceninu Prvého dne, se známkou ve tvaru mobilu obklopeného glochidami, s razítkem ve tvaru článku opuncie a s obrázkem opuncie, mající na trnech článků napíchnuté mobily. Další zvláštnosti představují např. blok jemenské pošty z r. 1996, na němž je nepochybný *Cereus* s oranžovým květem v temeni a nápisem (naštěstí arabským písmem) „*Parodia maasii*“. Bolivijská pošta se postarala o další raritu – modře kvetoucí

Gymnocalycium chiquitanum, pošta Rovníkové Guiney vydala efektní známku s rudě kvetoucím *Aporocactus flagelliformis*, ale místo poléhavého článku, je vyobrazen článek hrdě vztyčený. No řekněte, není zajímavé, ba překvapivé, mít sbírku kaktusů třeba jen na známkách ?

Seriál doporučených rostlin pokračuje: ***Mammillaria napina*** (ač byla popsána již 1912 je ve sbírkách stále vzácná. Patří k velkokvětým mamiláriím z mexického státu Puebla. Potřebuje teplé místo na výsluní, pod sklem a čistě minerální substrát. I v létě zalévat jen opatrně, nedopustit přemokření kořenů. Zimovat suše při 12°C. Množí se výsevem); ***Copiapoa cinerea*** (roste v okolí čilského města Copiapo. Charakteristickou popelavou barvu pokožky však v našich podmínkách její kulovité tělo ztrácí. V létě polostín a sucho, období růstu začíná na podzim. Pak na výsluní a slabá zálivka. Zimovat při 10-12°C. Množí se semeny a řízků); ***Schlumbergera microsphaerica*** (rarita mezi epifytními kaktusy, má články velikosti nehtu palce a nádherné karmínově fialové, zygomorfí květy podobné Vánočnímu kaktusu. Doporučuje se roubování na *selenicereus*, pěstovat celoročně pod sklem v polostínu a při trochu vyšší vlhkosti vzduchu, kterou zvýšíme po objevení se poupat. Zimovat při 12-15°C a opakovaném rosení. Množí se roubováním článků); ***Rhipsalis pachyptera*** (epifyt z tropických lesů v Brazílii, kvetoucí v době naší zimy. Drobné, bílé květy, rostoucí ve velkém počtu na okrajích plochých článků, silně voní. Pro převislý růst je vhodný do závěsných květináčů s humózním substrátem. V létě může být zavěšen na stromě, ale chráněný před přímým sluncem. Zimovat při 10-12°C s občasnou lehkou zálivkou. Snadno se množí řízků); ***Agave atrovirens*** (rychle rostoucí, odnožující druh, který je lépe pěstovat ve velké nádobě než volně v parapetu. V létě může být venku na dobře osluněném místě, v zimě na suchém, mrazu prostém stanovišti. Množí se výsevem a odnožemi); ***Echeveria coccinea*** (má listy s hustými bílými vlásy. Na slunci okraje listů krásně zčervenají. Kvete zpravidla v zimě, vyžaduje písčité substrát a v létě výsluní na venku. Delší stonky je možné začátkem jara zkrátit a 6-8 cm dlouhé řízků po několika kusech současně vsadit do ploché misky a v polostínu zakořenit. Zimovat co nejsvětleji při 8-10°C, občas lehce zalít aby listy neseschly a neopadly. Množí se vrcholovými řízků a listy). Po více než 20 letech dočkal se T. Lederer květu u statného trsu ***Echinocereus niveus***. Byl stále pěstován ve skleníku, v němž se zimní teploty pohybovaly mezi 2-5°C. Teprve když pro nedostatek místa jej musel přesunout do teplejší části skleníku se zimními teplotami 10-12°C dočkal se na jaře násady 17 poupat. Najednou rozevřených šest velkých (Ø 5 cm), fialových květů s typickou zelenou bliznou, dělalo parádu celé tři týdny. Soudí, že k navození násady květů vedlo teplejší zimování (barevný snímek kvetoucího kaktusu).

Facheiroa pilosa („facheiroa“ = domorodý název pro sloupovité kaktusy; „pilosa“ = vlasatá, pro přítomnost vlasů na těle, cefáliu, květech i plodech). Při výšce 3-4 m má větší počet vzpřímených ramen o Ø 6-10 cm, pokrytých zelenou pokožkou. Na až 32 žebrech jsou malé areoly s hnědou plstí, řídkými bílými vlasy a s jehlovitými, rezavými až šedými trny. Krajiní jsou kratší, 2-5 střední jsou až 15 mm dlouhé. Postranní cefálie je zanořeno do těla, bývá až 4 cm široké. Skládá se z hustých, 2 cm dlouhých, nažloutlých až bílých vlasů. Z cefálie vyrůstají ploše rozevřené, bílé květy o Ø cca 25 mm. Roste v severní části brazilského státu Minas Gerais v krasové oblasti vápencových hor, často na téměř nepřístupných místech. Všechny druhy rodu *Facheiroa* jsou pěstitelsky značně obtížné a proto bývají jen ve sbírkách specialistů. Pokusy o zakořenění uřezaných ramen jsou neúspěšné, množí se jen výsevem. Vyžaduje teplejší zimování (nad 10°C), cefálie vzniká u rostlin majících výšku aspoň 50-100 cm (2 snímky).

Lepismium lumbricoides („lumbricus“ = červ, podle červovitých výhonů). Má 1-2 m dlouhé výhony, visící se stromů nebo podpírané větvení stromu, s mnoha vzdušnými kořínky. Výhony se zelenožlutou pokožkou o Ø 4-8 mm jsou kulaté, bohatě se větví. Areoly kryje krátká, bílá plst, někdy také 5-8 bělavých chlupů. Z areol vyrůstají bělavé, slabě vonící květy až 25 mm dlouhé a široké. Kulaté až vejčité plody (Ø 5-8 mm) jsou tmavě červené až černé. Epifyticky roste hlavně ve Střední Americe. Potřebuje propustný, humózní substrát, který nesmí vyschnout. Pěstuje se v závěsném košíku na světlém až polostinném místě. Snadno se množí oddělky výhonů (barevný snímek květu).

J. Bogner uveřejňuje popis nového druhu ***Peperomia polzii*** z Peru. Patří do skupiny *Peperomia nivalis*, typické mají být silně masité spodní listy a naopak mnohem tenčí listy v horní polovině stonku. Na jeho špičce se objevují květní výhony typické pro celý rod pepřinců. Daří se v propustném, písčitém substrátu na slunném místě a při přiměřené zálivce v letním období růstu. Na starých stoncích vyrůstají také snadno kořenící odnože (5 snímků).

K dosažení 80. let života blahopřeje D. Metzinger známému kaktusáři – Dr. **Werneru Hoffmannovi**. Uvádí některá životopisná data (syn ze zahradnické rodiny, studium na střední pak vysoké škole, ani zmínka o tom, co dělal jako 20-25letý za 2. světové války). V r. 1950 převzal rodinný podnik a začal rozšiřovat sbírku sukulentů jak návštěvami evropských botanických zahrad a velkých sbírek, tak výpravami do Jižní Ameriky (Chile, Peru, Bolívie, Argentina, Paraguay, Uruguay). Setkal se, či spolupracoval, s řadou tehdejších významných znalců sukulentní flóry, byl vedoucím sbírky kaktusů v Heidelberské botanické zahradě atd. Věnoval se také vědecké práci, doktorátu dosáhl za práce o hospodářském využití kaktusů a sukulentů i ze Středomoří a Afriky. V posledních 20 letech se podílí na práci IOS (Mezinárodní organizace pro studium sukulentních rostlin) a na vypracování zásad pro ochranu divoce rostoucích rostlin v jejich domovině. Po něm bylo popsáno několik novinek, platně však jen *Rebutia hoffmannii*. V článku je citováno víc než 75 jeho publikací (snímek oslavence a „jeho“ rebucie).

Ve zkušenostech o pěstování hybridy ***Schlumbergera truncata*** Weihnachtsfreunde (Vánoční potěšení) autor nejprve uvádí a na snímku představuje svůj patnáctiletý exemplář této nádherné kytky. Při téměř půlmetrové výšce má její koruna průměr kolem metru. V létě je v zahradě na světlém místě, chráněném před přímým slunečním svitem a je podle potřeby mírně zalévána. Brzo z jara, s prodlužováním dne a se stoupajícími teplotami, narůstá mnoho nových článků (fyloklatid). V té době je vhodná opakovaná hnojivá zálivka. Před začátkem podzimních mrazíků ji stěhuje na okno chladné místnosti. Násada poupat se během 6-8 týdnů (v závislosti na teplotě prostředí, která má být 8-10°C) promění v záplavu velkých (6-9 cm), zygomorfních, purpurových květů se světle žlutými prašnýmiky.

I poslední článek je zaměřen pěstitelsky. Týká se kultury ***Duvalia corderoyi*** (dříve to byla *Stapelia*). Roste v jihoafrické poušti Karoo, zpravidla pod nízkým křovím. Má velmi krátké, poléhavé stonky a masově zbarvené pěticípé květy o průměru cca 4 cm, s nápadným prstenem z hustých chloupků. Květy se objevují hlavně pozdě na podzim, nebo brzo z jara, vydrží stále otevřené asi 4 dny, páchnou jen slabě. Má se pěstovat v ploché misce, v běžném substrátu pro kaktusy, zalévat od jara do pozdního podzimu. Během zimy sucho. Množí se řízkem stonků, které stačí zastrčit do substrátu. Po několika letech je nutné staré stonky odřezávat. Toto zmlazování přispívá k růstu a k bohatství květů (2 snímky).

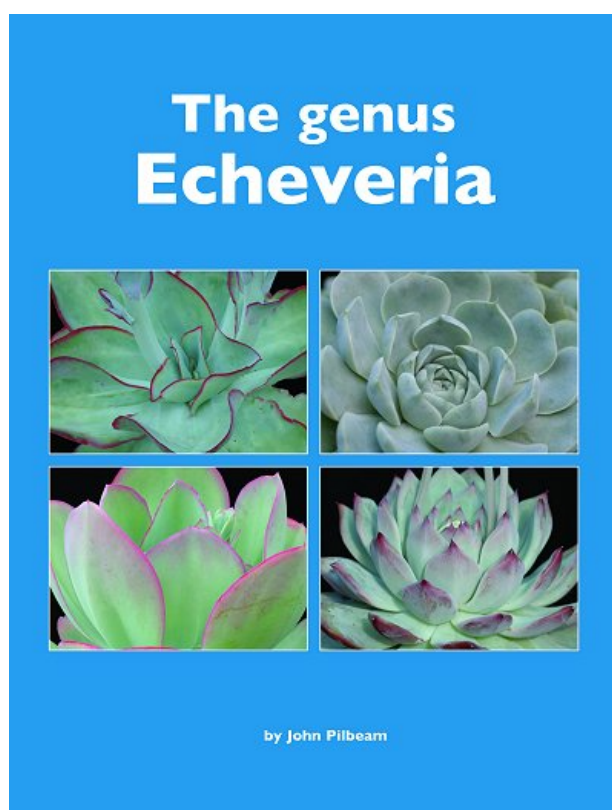
MUDr. Vladimír Plesník

Recenze

John Pilbeam - The genus Echeveria

Vydavatel: British Cactus and Succulent Society, UK, 2008, vydání první, anglicky, 330 stran, 275x210mm, tvrdá vazba s přebalem. Cena 1500 Kč vč. poštovného, zdroj v ČR: www.palkowitschia.cz

Jako milovník úzkého okruhu rostlin čeledi *Crassulaceae* (konkrétně netřesků) jsem uvítal novou a dlouho očekávanou publikaci o příbuzných mých oblíbených, rostlinách rodu *Echeveria*. Rostliny rodu *Echeveria* rostou zejména na území Mexika (pouze malý počet položek roste v Texasu a dále v jižní Americe). Zahradníci vyšlechtili značný počet velmi efektních kultivarů, ovšem výše uvedená monografie se zabývá přírodními taxony.

Obsáhlá kniha „**The genus Echeveria**“ je publikačním vyvrcholením přibližně šedesátiletého intenzivního studia sukulentních rostlin tohoto překrásného rodu. Po pětiletých přípravách k sepsání knihy, konzultacích, sbírání informací, diskuzích s odborníky v oboru a zejména díky povzbuzování a podpoře Myrona Kimnacha (Huntingtonova botanická zahrada, USA) vyšla v létě roku 2008 tato precizní publikace. Kniha má 330 stran a obsahuje přes 450 barevných fotografií rostlin a jejich detailů, ale také snímky jednotlivých lokalit výskytu. Po stručném úvodu autor čtenáře seznamuje s historií objevování jednotlivých rostlin rodu (první popisy z roku 1793 a ustavení samostatného rodu) a pokračuje chronologicky řazeným seznamem dnes uznávaných položek. Dále v knize najdeme soupis jednotlivých států a taxonů, které na jejich územích rostou. Výskyt je zakreslen do 17 přehledných distribučních map. Následuje kapitola popisující jednotlivé faktory pro úspěšné pěstování a množení. Nejobsáhlejší je samozřejmě kapitola detailně popisující jednotlivé taxony

(alfabetické řazení), kdy u každého druhu (variety, formy) najdeme informace o prvopopisu, vlastní popis, poznatky a komentář k pěstování rostlin, přesně popsané oblasti výskytu a cytologii. Nechybí ani doprovodné snímky rostlin, detailu jejich květů nebo lokality. U některých taxonů, pokud to bylo možné, je fotografiemi zdokumentovaná variabilita druhu. Celkem je takto zpracováno přibližně 140 druhů. V závěru publikace je kapitola o taxonech nazvaná „Lost Souls“ (ztracené duše), tj. družích, které sice byly platně popsány (přiloženy jsou kopie herbářových listů), ale u kterých se nedochoval živý materiál a lokality výskytu nejsou známy. Závěrem jsou opublikovány rostliny, které zatím nelze zařadit k jednotlivým platně popsaným druhům, které jsou zatím uveřejněny pouze podle místa výskytu a teprve čekají na svůj popis na úrovni druhu nebo variety.

Pro značnou obsáhlou díla by štouralové i v této publikaci našli pár nedostatků (např. snímek 93 je jasným hybridem, nikoli taxonem *E. crenulata*; foto *E. guatemalensis* neodpovídá rostlinám popsaným jako druh; snímek 130 je také hybridní rostlina nikoli *E. fulgens*), přesto tyto drobné nepřesnosti nesnižují kvalitu díla jako celku a velmi rád jsem si toto dílo zařadil do knihovny.

Roman Štarha - starha@tiscali.cz

Okolí Cuatro Ciénegas

Patrně většina cestovatelů po mexických státech byla uchválena krajinou v okolí Cuatro Ciénegas. Kaktusáři tuto lokalitu navštěvují zejména pro neskutečná kvanta *Ariocarpus fissuratus*, snaží se pochopit rozdíly v jednotlivých populacích *Echinomastus mariposensis*, objevují stále další lokality *Epithelanta micromeris* včetně jejich variet. Ti, kteří se vydají do hor pak pozorují *Mammillaria lasiacantha*, *M. heyderi* nebo zvláštní formy astrofyt. Co ale doprovodná vegetace? Na její studium se zpravidla nedostává čas. A přitom v této oblasti (Bolsón de Cuatro Ciénegas) o rozloze asi 30 km² roste přibližně 880 druhů rostlin. Ale vezměme vše po pořádku a předem upozorním, že kaktusy záměrně vynechám.

Bolsón de Cuatro Ciénegas je oblastí termálních pramenů a sádrovce a není tedy divu, že krajina byla hospodářsky využívána již od 16. století. Celá pánev je lemována více či méně významnými pohořími (Sierra San Vincente, Sierra de la Purisima, Sierra de la Fragua, Sierra de la Madera a Sierra de Menchaca). Pánev je hojná na vodu a to jak čistou tak i minerální vřídla, kdy množství vodních toků a jezírek je důvodem výskytu nemalého počtu zajímavých vodních živočichů. Flóra i fauna je zastoupena mnoha endemity (23 rostlinných), a dále 49 taxonů má uvedenu právě tuto destinaci jako typovou lokalitu.

Vegetaci můžeme rozdělit podle oblastí výskytu do několika základních skupin:

Pastviny jsou zastoupeny zejména buď přímo halofyty, nebo alespoň rostlinami tolerujícími zasolení půdy. Ze soli snášejících druhů můžete jmenovat *Monanthochloe littoralis*, *Distichlis stricta*, *Sporobolus airoides*, *S. wrightii*, *S. spiciformis*.

Vodní stanoviště osídlují ostřice, vodní traviny, povíjnice (*Ipomoea sagittata*), trnité křoviny (*Acacia greggii*, *Prosopis glandulosa*) či typické vodní *Nymphaea ampla* a *Utricularia obtusa*.

Acacia greggii

Cordia parviflora

Flourensia cernua

Juniperus erythrocarpa

Larrea tridentata

Prosopis glandulosa

Sádrovcové duny, které mohou vytvářet až 9 m vysoké aktivní proudy, neposkytují mnoho prostoru pro růst rostlin. Můžete zde sporadicky najít *Acacia greggii* nebo *Yucca treculeana*.

Oblast křovin je zastoupena nižšími druhy dubů (*Quercus hypoxantha*, *Q. intricata*, *Q. invaginata*, *Q. pringlei*), a je zde možné nalézt *Nolina cespitifera*. Oko zahradníka potěší jalovce (*Juniperus erythrocarpa* var. *coahuilensis*, *J. flaccida*). Křoviny přechází v **pásmo lesů**, kde jsou hlavními zástupci duby, javory (*Acer grandidentatum*), dále překrásné jehličnany *Pinus strobiformis*, *Abies durangensis* a

Pseudotsuga menziesii. Pro sukulentáře je ale potěšením studium „suchomilného podrostu“. Dominantními rostlinami jsou *Larrea tridentata*, *Flourensia cernua* a *Agave lechuguilla*, které střídá další „pichlák“ *A. striata* subsp. *falcata*. Rovněž prodírání se hustými porosty *Hechtia scariosa* (ve spojení s *Opuntia bradtiana*) má blízko k automutilaci. O něco mírněji se k vašim končetinám chová *Euphorbia antisiphilitica*. Ovšem i u této oblasti rostlin lze potkat vznešené krasavice - *Cordia parviflora*, nebo stříbrně modrozelený zástupce juk, *Yucca rostrata*. Z nekaktusových zástupců vás uchvátí vranečky *Selaginella lepidophylla*, jejichž růstový cyklus je úzce svázan se srážkami.

Závěrem lze jenom poznamenat, že na toulkách světem cestovatel nesmí hledět jenom na úzkou oblast, ale dívat se se zájmem na vše okolo.

Roman Štarha (starha@tiscali.cz)

***Coryphantha georgii* Boed.**

Monatsschr. Deutsch. Kakteen-Ges. 3: 163, 1931.

Synonymum:

Coryphantha villarensis Backeb., Stachlige Wildnis 377, 1942.

(dnes je považována za varietu tohoto druhu)

Coryphantha grata L. Bremer, Cact. Succ. J. (Los Angeles) 53: 276 (-277), 1981.

Coryphantha ottonis Lem., Cact. 34, 1868.

Opět jsem našel chvilku času a chtěl bych představit další rostlinu rodu *Coryphantha* Lemaire 1868. Pokud bych měl možnost vyjádřit se u tohoto druhu k nomenklatorickým kombinacím, nemyslím si že by bylo možno zaměnit tuto rostlinu za jakoukoliv jinou. Je opravdu specifická a jedinečná. Podsouvání jiných druhů na úroveň variet, nebo forem si neodvážuji soudit. Jak již nadpis napovídá, bude se jednat o rostlinu *Coryphantha georgii*. Tak jako všechny rostliny tohoto rodu, jde o kaktus pocházející ze severní Ameriky, konkrétně se vyskytuje v severních částech Mexického státu Tamaulipas a San Luis Potosí, a zasahuje až do jižních oblastí státu Nuevo Leon. Je to jen zevrubné nastínění výskytu, protože jsem v Mexiku nikdy nebyl a vycházím pouze ze studia dostupných materiálů. To ale není podstatné. Já nejsem ani cestovatel, ani popisovatel, já jsem jen pěstitel. Mám tuto rostlinku rád, protože je velmi nenáročná a vděčná. Mám jednu dospělou a něco dorostu, tak mohu pozorovat co se jim líbí a nelíbí, jak se chovají v různých podmínkách, a u té dospělé i proces kvetení a vytváření plodů.

Tak ze začátku snad stručný popis. Jde o *Coryphanthu* kulovitého tvaru, průměr rostliny do 10 cm (alespoň v mých podmínkách) Výrazně a živě zelené barvy, bez jakýchkoliv nádechů do šedi nebo modra. V dospělosti má rostlina tendence růst víc do šířky, tak bych předpokládal že časem bude více diskovitá, než kulatá. Temeno rostliny se v dospělosti stává ploché, až lehce propadlé a v optimálních podmínkách hustě zakryté trny. Bradavky jsou výrazně kuželovité v devíti řadách, 12-14 mm široké a 8-10 mm vysoké. Délka bradavky je do jednoho centimetru a je orientována kolmo k tělu kaktusu. Jak jsem již zmínil bradavky jsou kuželovité s velmi nevýrazným kýlem a svrchu nevýraznou rýhou. Trny se nacházejí na špičce bradavky. Okrajových, jehlovitých a rovných trnů, je 7-9 sklovitě žluté až žlutobílé barvy, rozmístěných pravidelně v nevýrazné areole a jen lehce, do 15-20 stupňů, odstávající

od těla. Délka nepřesahuje 15 mm. Středový trn je pak vždy pouze jeden, kolmě trčící od těla, délky až 25 mm, jantarově žluté barvy s výraznými tmavšími kroužky po celé délce. Špička středového trnu je pak vždy rezavě hnědá. Tento druh je také zvláštní tím, že vytváří jen velmi malé množství vlny v brázdě i v axile, a proto jsou dobře vidět i 1-3 malinké glandule (nektaria), které tento druh zařazují do skupiny rostlin nazývané jako Subgenus *Neocoryphantha*, Při podrobnějším studiu těchto rostlin s tímto zařazením plně souhlasím. Kořeny rostliny jsou silné, řepovité a v přírodě jistě zastávají výraznou zásobárnu vodu. U nás, v pravokořenném pěstování toto trochu činí potíže, protože co dva roky nádherně roztrhnou květináč. Tím si samozřejmě řeknou o přesazení. Květ tohoto druhu bych zařadil mezi ty méně výrazné. Je krémově bílý s nevýrazným růžovým proužkem zevně okvětních plátků. Průměr květu nepřesahuje čtyř centimetrů, ale co nemá květ na velikosti a výrazu, to si umí vynahradiť na množství. Již od jara se květy objevují v sériích po třech až čtyřech po celý počátek léta. U mé dospělé rostliny není výjimkou počet až 25 květů za sezonu. Výraz květu nejlépe dokumentuje přiložená fotografie mé rostlinky, když mi poprvé vykvetla.

Koncem léta se začnou objevovat první plody, které vznikly samosprašením, nebo snad po podráždění blizny cizím pylem. Plody jsou malé asi 10 mm dlouhé a 4 mm široké, s výrazným zaschlým zbytkem květu. Barva je olivově zelená a plod obsahuje maximálně 30-40 semen, která jsou velká asi 0,5 mm, rezavě hnědá. Klíčivost čerstvých semen je téměř sto procentní. Tyto samosprašené rostlinky nepoužívám ke kultuře nebo je někde nenabízím. Nevím jestli jsou čisté, tak jen vyzkouším klíčivost a pošlu je do věčných lovišť. Kruté? Myslím že nutné! Genetického guláše máme často ve sbírkách dost.

Myslím že k stručnému popisu by toto stačilo, protože jak jsem již řekl, nejsem popisovač, ale pěstitel. Nejprve, když jsem rostlinu získal, jsem ji začal pěstovat ve skleníku v dobré a výživné univerzální směsi s ostatními kaktusy. Nestěžovala si a dobře přirůstala a tak dosáhla během 5 let velikosti 8 cm v průměru a s tím i dospělosti. V posledním období už své rostlinky tak nerozmazluji a přesazují je do tzv. mexické směsi. To pro ně znamená výrazně zpomalí růst, ale za odměnu zkrásní. Zajímavé je, že teprve v mexické směsi začaly vytvářet ty tlusté řepovité

kořeny. Je to asi logické, dostatek živin a vláhy je nenutil ukládat si zásoby, tak až skalní podmínky, asi napodobující domovinu, je naučil chovat se přirozeně. Rostliny mám umístěny jak v teplém fóliovníku, tak venku v pultovém pařeništi a neshledávám výraznější rozdíly ve vzhledu. Snad jen tvar květu se lehce liší. V teple, ve fóliovníku jsou květy trychtýřovité a nemají snahu se úplně otevřít. Oproti tomu venku jsou květy plošší a plně otevřené. Velikost, nebo barva se nemění. Já své rostlinky přezimuji ve tmě a suchu a dokonce ani teplota nemá výraznější vliv na vzhled. V panelákovém sklepě měly rostliny přes zimu i 20° C a nyní v rodinném domku a taktéž ve sklepě dosahoval chlad téměř k nule. Vůbec jim to nevadilo. Dnes jsou nabízena semínka z nalezišť, a tak je možnost získat tento druh i do své sbírky. Nejsou to špeky, ani královny krásy, ale udělají radost každému milovníkovi rostlin. Přiložil jsem dvě svá foto a to z období vegetace a kvetení a ze zimoviště.

Ostravský Ota

Z naší činnosti

Poslední chůze roku 2008 začala krátkou polemikou o nedávno opublikovaném článku v Reflexu 47/2008 (<http://www.reflex.cz/Clanek34332.html>), který reagoval na nezákonné postupy pracovníků ČIZP. Pak již následovala přednáška L. Soukupa z Nového Jičína. Tento zkušený pěstitel sukulentních rostlin a milovník čarovějíků navštívil s pěticí kolegů Mongolsko. V zemi strávili dobu delší než 5 týdnů. Měli jsme možnost vidět jak fotografie z měst tak snímky z hor i pouště. Rostlin bylo méně, přesto byla přednáška nadmíru zajímavá a ve více než třicítce posluchačů nechala nezapomenutelné dojmy. (Škoda jen, že jsme neměli možnost spatřit snímky Orgoje chorchoje – ale snad příště). Závěrem proběhla bohatá Vánoční tombola. Roman Štarha

Přednášející z poslední schůzky roku 2008 – pan L. Soukup z Nového Jičína,
v pozadí zleva: Jaromír Wilk, Lumír Bunčeka, Jaroslav Vích

Z kapsáře starého kaktusáře – 17.

Potěšil mne ohlas čtenářů na Kapsáře se vzpomínkami na X. jubilejní sjezd kaktusářů v Ostravě. Pan Úředníček mi poskytl velmi důležitý zápis z výborové schůze kaktusářského kroužku v Ostravě, konané dne 9. 10. 1968 v Domě kultury VŽKG v Ostravě. Účastní byli př. Achrer, Gibl, Kania, Plešingerová, Dr. Plesník, Práger, Rüdriech, Úředníček a Zavadil.

„Přítel Zavadil informoval obšírně přítomné členy výboru o průběhu X. jubilejního sjezdu a přednesl prozatímní sestavení účtu příjmů a vydání, které provedl společně s př. Giblem.

Celkem bylo v Ostravě ubytováno 320 osob a účet z Čedoku za ubytování činil 13.275 Kčs. Za obědy a večeře bylo účtováno 5.276 Kčs. Vzhledem k tomu, že na sjezd nepřišel hromadný zájezd polských kaktusářů, musely být odřeknuty noclehy v Havířově. Domu kultury VŽKG jsme zaplatili 3.000 Kčs. Celkový prozatímní účet je následující: pasiva celkem 5.294,40 Kč, aktiva 700 Kčs. Aktiva představují částku 141 marek, které máme k dispozici u kaktusářů v NDR a 700 zlotých, které máme k dobru u kaktusářů v Polsku. Tyto finance budou využity při zájezdu našich kaktusářů do NDR a Polska. Mimo shora uvedených pasiv máme dluh u Botanické zahrady v Liberci za odebraný časopis Kaktusy 68. Tento obnos bude zčásti uhrazen z vypsané subskripce na adresář a ročenku, a z části z členských příspěvků. Proto bude na příští členské schůzi vyzváno členstvo, aby již nyní platilo členské příspěvku na rok 1969. Podrobný rozbor příjmů a vydání v souvislosti s konáním sjezdu provede pokladník a revizoři účtů a seznámí s ním členstvo na schůzi.

Přítel Dr. Plesník navrhuje, aby k úhradě pasiv bylo také použito výtěžku z prodeje semen, která by členové věnovali zdarma ze svých přebytků. Jedna porce těchto semen by se prodávala za 2,- nebo za 3,- Kčs. Dále navrhuje, aby rostliny byly vydražovány, nebo aby se na ně prodávaly losy. Výtěžek by byl věnován na úhradu pasiv ze sjezdu.“

Přišel za mnou také pan Achrer a ukázal mi fotografie, které pořídil během jubilejního sjezdu. Zachyceny jsou jak vystavované kaktusy, tak účastníci sjezdu. Obojí má velkou dokumentační cenu a dojde-li k naplnění slibu p. Achrera, můžeme se těšit na jeho přednášku, která připomene slovem i obrazem průběh sjezdu. Setkáme se s významnými tuzemskými i zahraničními kaktusáři, na vlastní oči budeme moci posoudit úroveň vystavovaných rostlin i samotného aranžmá výstavy.

Na závěr této vzpomínky ještě chci dodat, že posjezdové dluhy byly do puntíku uhrazeny. Mé návrhy na prodej semen a rostlin ve prospěch pokladny kroužku se neujaly. V těch dobách nebyl takový přebytek semen ani rostlin s jakým se dnes setkáváme. Je také pochopitelné, že rostliny, které dovezl pan Zavadil ze zahraničí, pak zadarmo nenabízel. Peníze byly získány z velmi úspěšného prodeje Jubilejního sborníku a Adresáře pěstitelů kaktusů v republice. Také dnes mají tyto písemnosti ještě nemalou cenu. Adresář svědčí o tehdejší velkém rozšíření záliby v pěstování kaktusů prakticky po všech koutech republiky. Obávám se, že dnešní obdoba Adresáře by byla podstatně chudší. A Jubilejní sborník je i dnes ceněnou knihou, obsahující stále platné pravdy a užitečné informace.

Světově známý cestovatel, botanik, zoolog a spisovatel Wilhelm von Humboldt, jednou řekl „Jen ten, kdo zná minulost, má také budoucnost“. To je jeden z důvodů, proč některé mé Kapsáře jsou jakoby zahleděné do historie našeho spolku.

MUDr. Vladimír Plesník

55 let KK Ostrava

Uplynulo pár let a máme zde malé Klubové jubileum. V letošním roce náš Klub kaktusářů v Ostravě slaví 55 let od svého založení. O začátcích naší činnosti už toho bylo napsáno dost, proto tuto část tak trochu vynechám. Pro letošní jubilejní rok jsem připravil krátké vzpomínky na některé naše členy, kteří už mezi námi nejsou. Vše bude doplněno starými fotografiemi, které jsem pracně nebo náhodou během let sehnal. Chtěl bych ještě jednou poprosit všechny, kteří mají nějaké starší fotografie našich kaktusářů nebo z pořádání kaktusářských akcí, jestli by je nezapůjčili k okopírování. Později by se daly obrázky použít k podobným vzpomínkovým článkům v Ostníku, které si budete moci v následujících několika číslech přečíst. Předem děkuji. Nevím kým začít jako prvním, určitě by si to zasloužil zakládající člen – pan Emil Zavadil, ale o tom jsem psal v Ostníku nedávno, proto si jej nechám ještě jednou na později. První vzpomínku začnu hned dvěma našimi členy, kterými jsou manželé Plešingerovi.

Plešingerová Ludmila (29.5.1912 – 23.1.1999)

Před deseti lety opustila naše řady dlouholetá členka našeho Klubu paní Ludmila Plešingerová. Každý člověk rád vzpomíná na lidi, kteří byli milí, usměvaví, ochotni vždy pomoci, právě taková byla naše drahá paní Li. Není snad kaktusáře v Ostravském Klubu, ale i jinde, který by ji neznal, vždyť Ostník se v sedmdesátých a osmdesátých letech rozesílal ve velkém počtu do celé Československé republiky. Aby se Ostník včas dostal k přespolním čtenářům, nosila jej v těžkých balících do Kulturního domu, kde ji ho orazítkovali (tehdejší sleva na poštovním) a následně na poštu k odeslání. Pro starší dámu to byl těžký úkol, takže ji v nošení balíků pomáhal její bratr, který s ní bydlel v centru Ostravy na Brandlově ulici. Dům ještě dnes stojí, je opravený, asi by ji hodně potěšilo, jak pěkně dnes vypadá, nyní v něm sídlí nějaká firma. Když jsem k paní Li docházel, cítil jsem se v domě jako na zámku, staré kované zábradlí, ve všech pokojích nádherné štukatérské práce, kachlové kamna, spoustu starožitností, obrazů apod.

Dvakrát: Ludmila Plešingerová ve svém novém bytě v Mariánských Horách (1998) a na starém bytě, vpravo: její rodiče, kteří žili v Olomouci

Několik fotografií z mládí

Manžel Ludmily Plešingerové, Václav Plešinger – zakládající člen kaktusářského kroužku v Ostravě

Ludmila Plešingerová se narodila 29. května 1912, kde žili její rodiče. Byla dlouholetá členka kaktusářského Klubu v Ostravě, kde pracovala dlouhé roky ve výboru. Bylo to v době, kdy Ostravský klub měl nejvíce členů a pro starší dámu to byla velmi náročná práce. Lásku ke kaktusům zdělila po manželovi Václavu Plešingerovi, který byl zakládajícím členem kroužku kaktusářů v Ostravě, po jeho smrti se o kaktusy pečlivě starala sama. Pravidelně docházela na všechny kaktusářské schůzky, pomáhala při všech výstavách, zájezdech a dalších akcích.

Dva obrázky se svým bratem profesorem Ing. Pattermannem

Václav Pešinger na dvou snímcích a vpravo: bratr prof. Ing. Pattermann, dole manželé na procházce

Napsala několik zajímavých, kratších článků do Ostníku a ochotně překládala z němčiny zahraniční přednášející. Bydlela v centru Ostravy společně se svým bratrem (profesor na Vysoké škole báňské – Ing. Pattermann), kde vzduch pro pěstování kaktusů nebyl zrovna ideální. Proto své rostlinky pěstovala dlouhé roky ve skleníku na Pržně, kde pravidelně dojížděla se svým bratrem a známými na chalupu. Její neutuchající elán nekončil ani po úraze, kdy nastaly problémy s chůzí, pokud to však šlo, vždy na naši pravidelnou schůzku přicházela. Často si za ní zašli domů povykládat ostravští kaktusáři o pěstitelských zajímavostech či zkušenostech, ale také o začátcích kaktusářství v Ostravě. Měla o všem přehled a příjemně se s ní hovořilo vlastně o všem, nevadili ji ani docela všední problémech. Vždy to byly velmi příjemně strávené chvíle. V posledních letech si teplejší kaktusy a sukulenty převezla do nového bytu, kde měla na oknech velké parapety plné rostlin. Tyto rostlinky ji těšily svými přírůstky, ale i květy během celého ročního období. Za dlouholetou, obětavou práci a propagaci kaktusářství v ostravském kroužku ji byl udělen titul Čestný člen.

Ludmila Plešingerová s několika našimi kaktusáři:
nahore: Walter Sýkora, MUDr. Vladimír Plesník, dole: František Úředníček a Milan Tůma

Václav Plešinger

Bohužel jsem o zakládajícím členu našeho kroužku v Ostravě v roce 1954 moc informací nesehnal, takže neznám ani základní životní data. Václav Plešinger dlouhé roky sloužil jako důstojník u armády. Měl několik koníčků, jedním z nich bylo pěstování kaktusů nebo chování holubů, které měl na střeše rodinného domu v Brandlové ulici v Ostravě. Pokud by mi někdo sdělil další nějaké informace, velice rád bych je doplnil. Předem děkuji. KL

Ještě jedna rostlina od Cuatro Cienegas - *Pseudotsuga menziesii*

Informace

- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) v 17.15 hodin, ve **Stanici přírodovědců v Ostravě-Porubě** (Čkalova ulice, u zimního stadionu). Z provozních důvodů se posouvá začátek schůzky o čtvrt hodinky později, za což se všem omlouváme. Přijďte mezi nás.
- Internetové stránky Frýdeckého Klubu kaktusářů lze najít na adrese: **www.kaktus.kuduk.cz**
- Internetové stránky Pavla Kloudy z Poruby: **www.pavko.cz**
- Internetové stránky našeho Klubu: **<http://www.gardening.cz/ostnik>**
- Internetový fotoalbum Lumíra Krále, kde jsou i kaktusy: **www.kaktus.rajce.net**
- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: **lumir.kral@seznam.cz**

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571, mobil: 605058070
Ostravský Ota, tel.: 731 153 579
MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.
Štarha Roman, starha@tiscali.cz

OBSAH – LEDEN 2009

Z literatury	2
Recenze	5
Okolí Cuatro Cienegas	6
<i>Coryphantha georgii</i> Boed.	8
Z naší činnosti	10
Z kapsáře starého kaktusáře – 17.	11
55 let KK Ostrava (Plešingerovi)	12
Informace	16

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, leden 2009
Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723274571, nové 605058070.
Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, mobil: 724137021.

OSTNÍK – leden 2009 16